

Naturalisatie van
Claus George Willem Otto Frederik Geert von Amsberg

Toestemming tot het aangaan van een huwelijk door
Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 4

De toestemming tot het huwelijk

Bij het afdelingsonderzoek wilden zeer vele leden zich beperken tot de verklaring, dat zij gaarne en van harte hun medewerking zouden verlenen tot het geven van de gevraagde toestemming tot het aangaan van het voorgenomen huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix met de heer Claus von Amsberg en dat zij het jonge paar Gods zegen toewensten. Wel voegden vele van deze leden hieraan toe, dat zij zich van de bezwaren, die in bepaalde kringen van ons volk leven, bewust waren. Enkele vragen van ondergeschikte betekenis zullen verderop in dit verslag weergegeven worden.

Vele andere leden waren zich er van bewust, dat over de aanvaarding van het ontwerp, waarbij toestemming tot dit huwelijk gevraagd wordt, in ons volk zeer verschillend wordt gedacht. Alhoewel een grote meerderheid van het Nederlandse volk het huwelijk van Prinses Beatrix met de heer Von Amsberg toejuicht, is er een minderheid, die om respectabele redenen de aanvaarding van dit wetsontwerp meent te moeten ont-raden. De hier aan het woord zijnde leden betreurden het, dat de keuze van de huwelijkspartner van een der prinsessen wederom aanleiding is geworden tot een controverse in ons volk. Zij achtten het in een constitutionele monarchie van het allergrootste belang dat er rust heerst rondom het koningschap en dat alles vermeden wordt wat dit instituut tot onderwerp van strijd in ons volk kan maken. In dit licht bezien betreurden zij het, dat door een samenloop van omstandigheden Regering en volksvertegenwoordiging min of meer voor een voldongen feit werden gesteld en dat het in een eerder stadium ontbroken heeft aan een rustig en vertrouwvol beraad. Zij hadden er behoefte aan als hun mening uit te spreken, dat voor het goed blijven functioneren van de constitutionele monarchie een nauw en veelvuldig contact tussen Koningshuis en Kabinet noodzakelijk is met vermindering van elk element van verrassing.

Voor het overige wilden deze leden hun opvattingen dien-aangaande gaarne nader preciseren bij de behandeling van de kwestie der ministeriële verantwoordelijkheid in aangelegenheden betreffende het Koninklijk Huis.

In een situatie als waarin wij ons thans bevinden, heeft men, aldus deze leden, de keuze tussen het geven van zijn stem aan het ontwerp van deze toestemmingswet, in het besef daarmee in te gaan tegen de gevoelens van velen voor wie de oorlogswonden nog niet zijn geheeld, en het weigeren van de toestemming met als gevolg een emotioneel verzet van een nog groter deel van ons volk met de positie van Prinses Beatrix als inzet. Zij achtten het mogelijk ontstaan van een „koningskwestie” voor het goed functioneren van onze democratische instellingen funest. Dat een samenloop van omstandigheden hen voor deze keuze heeft geplaatst betreurden zij, maar nu dit eenmaal zo is, verklaarde de grote meerderheid van deze leden, dat zij hun steun aan dit wetsontwerp zouden geven, omdat er naar hun mening onvoldoende redenen zijn om de gevraagde toestemming te weigeren, mede gezien de persoon van de heer Von Amsberg en de inlichtingen, die zij omtrent hem hadden verkregen. Zij spraken de verwachting uit, dat de heer Von Amsberg er spoedig in zal slagen zijn plaats te midden van ons volk te verwerven. Daartoe zou naar hun

mening een vermijden van alles wat op een forceren van de ontwikkeling zou kunnen lijken een belangrijke bijdrage kunnen leveren.

Enkele van de hier aan het woord zijnde vele leden, die met de hierboven weergegeven wijze van benadering van deze zaak konden meegaan, waren bij het afwegen van de argumenten, die vóór en tegen het verlenen van de gevraagde toestemming kunnen worden aangevoerd, tot een andere conclusie gekomen. Zij meenden, dat er onvoldoende redenen zijn de gevraagde toestemming wèl te verlenen.

Verscheidene andere leden wilden er bij de aanvang van hun beschouwingen op wijzen, dat de Regering in de memorie van toelichting op geen enkele wijze heeft gemotiveerd, waarom zij heeft besloten het wetsontwerp tot het verlenen van toestemming tot het huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix in te dienen. Zij constateert het voornemen van de Prinses met de heer Von Amsberg in het huwelijk te treden en verklaart vervolgens dat, alvorens deze echtverbintenis gesloten wordt, daartoe, met het oog op artikel 17 der Grondwet, bij de wet toestemming behoort te worden verleend. Deze verklaring is echter niet geheel juist. De toestemming behoort slechts verleend te worden, indien men wil ontkomen aan de gevolgen, die artikel 17 aan het sluiten van een huwelijk zonder toestemming verbindt. In de memorie van toelichting ontbreekt dus in feite de motivering, waarom men deze gevolgen niet heeft willen laten intreden. Heeft de Regering zich op het standpunt gesteld, dat het verlenen van toestemming een zo vanzelfsprekende zaak is, dat slechts het niet bevorderen daarvan zou behoren te worden gemotiveerd? Deze leden zouden zich bij een dergelijke gedachtengang wel kunnen aansluiten. Er zouden huns inziens wel zeer gegronde redenen moeten zijn om het onaanvaardbaar uit te spreken over een toekomstige Prins-gemaal, in wiens geschiktheid voor die functie de Kroonprinses, gezien haar voornemen, volledig vertrouwen stelt.

Na rijp beraad waren de hier aan het woord zijnde leden tot de conclusie gekomen, dat zodanige zeer gegronde redenen niet aanwezig zijn. Bij dit beraad hadden zij er zich rekenschap van gegeven, dat niet alleen hun eigen oordeel daarbij van belang is, doch dat ook de zeer ernstige bezwaren, die bij een deel van het Nederlandse volk leven, feitelijke gegevens zijn, waaraan niet voorbijgegaan mag worden. Zij spraken de hoop uit, dat enerzijds de heer Von Amsberg er in zal slagen deze bezwaren in de loop van de tijd te doen afzwakken en dat anderzijds zij die tegen dit huwelijk bezwaren hebben zich bij een uitspraak van Regering en Parlement zullen neerleggen en geen verdere acties zullen ondernemen. Zulke acties zijn immers schadelijk voor de monarchie, die deze leden, althans onder het Huis van Oranje-Nassau, veruit de beste staatsvorm voor Nederland vinden. Daarbij realiseerden zij zich, dat ook een aantal gebeurtenissen uit het recente verleden de monarchie enigermate in discredit heeft gebracht en dat de gebeurtenis, die aan dit wetsontwerp ten grondslag ligt, daartegen niet dat tegenwicht biedt, dat onder andere omstandigheden aanwezig had kunnen zijn. Zij betreurden dit, doch waren van mening, dat zij met een negatieve houding t.a.v. dit wetsontwerp het belang van de monarchie en daarmee — in hun zienswijze — het belang van het land niet zouden dienen. Wel wilden deze leden nog een aantal vragen stellen. Deze zullen hieronder nog ter sprake komen.

Enkele andere leden zagen geen reden om af te wijken van hun standpunt, reeds uitgesproken bij de consultatie van de fractievoorzitters door de Minister-President, nl. dat zij bereid waren mede te werken aan het verlenen van de gevraagde toestemming. Ook deze leden wensten Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix en haar toekomstige Gemaal Gods zegen toe. Hieraan voegden zij toe, dat onveranderd ook bij hen begrip bestond voor de bezwaren die bij sommigen in ons volk leven. Zij spraken er hun voldoening over uit, dat Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix verklaard heeft, dat zij, gesteld voor de keuze, haar roeping gevolgd zou zijn.

Enkele weer andere leden konden zich bij dit standpunt geheel aansluiten. Zij meenden in het bijzonder geen bezwaar

tegen de gevraagde toestemming te mogen maken, nu de inlichtingen, welke over de toekomstige Prins-gemaal verkregen zijn, gunstig bleken. Daarbij herinnerden zij met instemming aan de uitspraak van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard, dat de dochters van ons Koningshuis de keus van haar hart mogen volgen. Zij spraken de hoop uit, dat Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix en haar aanstaande echtgenoot lang en gelukkig mogen leven tot heil van het Nederlandse volk.

Een ander lid, dat eveneens bereid was aan het verlenen van toestemming mede te werken, wilde in de eerste plaats betogen, dat leden van ons Koninklijk Huis, ook zij die voorkomen in de lijn der erfopvolging, precies even vrij zijn in de keuze van een huwelijkspartner als iedere andere staatsburger. Artikel 17 van de Grondwet bepaalt niet, dat dergelijke voorgenomen huwelijken ter goedkeuring aan de Staten-Generaal moeten worden voorgelegd; het noemt alleen de rechtsgevolgen die zich voordoen wanneer een Koning of een mogelijke troonopvolger huwt buiten bij de wet verleende toestemming. Nu ditmaal — anders dan bij een vorige gelegenheid — deze toestemming voor het huwelijk van een Prinses wordt gevraagd, is de rol die in deze procedure aan de Staten-Generaal wordt toegekend, enerzijds belangrijk, anderzijds toch ook beperkt. Er wordt toestemming gevraagd; dat behoeft zelfs nog geen volledige instemming in te sluiten. De staatsrechtkenner Struycken noemt twee gevallen waarin de Staten-Generaal toestemming zouden moeten weigeren: 1°. wanneer door het huwelijk een onwaardige aan het Vorstenhuis zou worden verbonden; 2°. wanneer door het huwelijk betrekkingen in het leven zouden worden geroepen die voor de belangen, misschien zelfs de zelfstandigheid van ons volk schadelijk zouden kunnen zijn.

Uit de omstandigheid, dat voor dit huwelijk toestemming is gevraagd, volgt dat en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix en de Regering (Koning en kabinet) van oordeel zijn, dat een geval als Struycken noemt zich thans niet voordoet. De Staten-Generaal hebben uiteraard hun eigen verantwoordelijkheid, maar zij moeten toch wel zeer overtuigende gronden kunnen aanvoeren, willen zij in deze situatie hun toestemming onthouden, te meer omdat het kabinet in deze zaak niet over ijs van één nacht is gegaan, maar de antecedenten van de heer Von Amsberg uiterst nauwgezet heeft onderzocht en de resultaten van zijn onderzoek ook heeft bekendgemaakt.

De persoonlijke bezorgdheid van dit lid gold destijds niet zozeer het verleden als wel de toekomst. De vraag kon rijzen, of een Duitse huwelijkspartner, wiens levensdoel het is geweest voor de belangen van Duitsland op te komen, op deze leeftijd nog volledig, in denken en handelen, Nederlander kan worden. Zou deze vraag ontkennend beantwoord moeten worden, dan zou zich hier min of meer het tweede der door Struycken genoemde gevallen voordoen. Nadere kennismaking met de persoon van de heer Von Amsberg en de aanmerkelijke ijver waarmede deze zich erop toelegt Nederland te leren kennen, Nederlands te spreken en in de Nederlandse verhoudingen in te groeien, hadden die bezorgdheid voor een groot deel weggenomen. Ook dit lid zag dan ook geen gronden om de toestemming tot dit huwelijk te weigeren.

Bleek bij de leden, wier mening hierboven werd weergegeven (met uitzondering van enkelen, behorende tot de groep van vele leden, die in de tweede plaats aan het woord waren), bereidheid te bestaan aan de totstandkoming van de toestemmingswet mee te werken, er werden ook sterk hiervan afwijkende meningen uitgesproken.

Enige leden hadden al eerder bedenkingen geuit tegen de overhaasting, die bij dit ontwerp wordt betracht. Gebleken is, dat over de vraag, of parlementaire goedkeuring aan het huwelijk moet worden gegeven, ernstige verdeeldheid bestaat binnen het Nederlandse volk. Overhaaste goedkeuring van het huwelijk dreigt van het constitutionele koningschap in Nederland een strijdpunt te maken. Het zou wenselijk zijn, dat het bij de komende verkiezingen allereerst gaat om de belangrijke politieke vraagstukken en dat de politieke strijd niet wordt vertroebeld door een „koningskwestie”, hetgeen het ge-

val dreigt te worden door de haast die de Regering voorstaat. Om deze redenen bepleitten de hier aan het woord zijnde leden een uitstel van de hier gevraagde beslissing, zeker tot na de verkiezingen van 1966.

Enige andere leden verklaarden, in overeenstemming met hetgeen reeds bij het beraad van de Minister-President met de fractievoorzitters namens hen was medegedeeld, ernstige bezwaren tegen de bij dit wetsontwerp te verlenen toestemming tot het huwelijk tussen Prinses Beatrix en de heer Von Amsberg te hebben. Uiteraard — dit wilden zij ter wegneming van een bij zeer velen bestaand misverstand nog eens nadrukkelijk stellen — richtten hun bezwaren zich niet tegen het huwelijk als zodanig, doch tegen de consequenties van de te verlenen toestemming, welke consequenties de Regering door de indiening van dit wetsontwerp ook uitdrukkelijk wenst te bereiken. Tot deze consequenties behoort het feit, dat de heer Von Amsberg voorbestemd zal zijn te zijner tijd de belangrijke positie van echtgenoot van het Staatshoofd in te nemen.

Uit het antecedentenonderzoek is onder meer gebleken, aldus deze leden, dat de heer Von Amsberg, tot zijn gevangenneming in het voorjaar van 1945, soldaat en later onderofficier was in de Duitse Wehrmacht. Of hij daarbij al of niet veel enthousiasme heeft getoond, doet naar de mening van deze leden niet zo veel ter zake. De conclusie kan worden getrokken, dat de heer Von Amsberg minstens heeft behoord tot die grote massa van doorsnee-Duitsers, die gehoorzaam meededen zolang dit van hen werd verwacht, met welke houding zij in sterke mate hebben bijgedragen tot het overeindhouden van een misdadig politiek systeem, dat — afgezien van de doden en gewonden als gevolg van de door dit systeem veroorzaakte tweede wereldoorlog — miljoenen mensen heeft gemarteld en vermoord. In het bijzonder kan dit gezegd worden ten opzichte van de Duitsers die in de Wehrmacht dienst deden. Onder de genoemde slachtoffers bevonden zich zeer vele Nederlanders, waaronder alleen uit Amsterdam reeds circa 90 000 joodse medeburgers. Uit niets is gebleken, dat de heer Von Amsberg zich na de oorlog op enigerlei wijze kritisch over nazi-Duitsland en over de passieve houding der nazi-Duitsers heeft uitgelaten. Ware dit wèl het geval geweest, dan zou naar de overtuiging van deze leden de heer Von Amsberg wellicht zelf hebben ingezien, dat het innemen van een belangrijke positie in het Nederlandse staatsbestel door een Duitser, die zich niet actief tegen het nationaal-socialisme heeft verzet, voor het Nederlandse volk, dat zoveel slachtoffers van het optreden van nazi-Duitsland betreurt, onaanvaardbaar is.

Is het juist, zo vroegen deze leden, dat Prinses Beatrix gezegd heeft haar functie van Kroonprinses te willen stellen boven het aangaan van het thans voorgenomen huwelijk, indien het onderhavige wetsontwerp niet zou worden aangenomen? Wat is, indien dit juist is, het oordeel van de Regering over dit standpunt, gezien het feit, dat er wel een eerstgeboorterecht, maar geen eerstgeboorteplicht bestaat voor de troonopvolging?

Nu omstreeks een eeuw geleden het persoonlijk regiem van de Koning een einde genomen heeft ten gunste van het parlementaire stelsel, zo vervolgden deze leden, is sindsdien slechts de symboolfunctie van de Koning overgebleven. Acht de Regering het in overeenstemming met deze symboolfunctie, dat te eniger tijd Prinses Beatrix, nu zij deze huwelijkskeuze gedaan heeft, desondanks vermoedelijk draagster van de Kroon zal worden?

Tenslotte herinnerden deze leden eraan, dat de heer Von Amsberg in het bekende interview bij gelegenheid van de verloving de mening uitsprak, dat hij aan de jaarlijkse dodenherdenkingen ter nagedachtenis van de door het naziregiem omgebrachte slachtoffers wel zou kunnen meedoen. Kan de Regering mededelen of de heer Von Amsberg, toen deze de interviewer mededeelde, dat deze herdenkingen ook in Duitsland gehouden worden, sprak van eigen aanwezigheid bij deze bijeenkomsten? Is de heer Von Amsberg na de capitulatie van Duitsland ooit in Auschwitz, Bergen-Belsen of andere vernietigingsplaatsen geweest om aldaar de doden te herdenken? Acht de Regering het psychologisch mogelijk, dat de heer Von Amsberg in de toekomst op de 4de mei als (toekomstig) Prins-gemaal bij de Nederlanders staat?

Datum van het huwelijk

Hierboven bleek reeds, dat enige leden de beslissing over de gevraagde toestemming geruime tijd uitgesteld zouden willen zien, in elk geval tot na de verkiezingen van 1966. De beslissing over de datum zou dan natuurlijk eveneens moeten worden uitgesteld, totdat over het verlenen van de toestemming zal zijn beslist.

De vele leden, wier mening over de toestemming in de tweede plaats is weergegeven en die in grote meerderheid bereid waren deze toestemming te verlenen, wilden t.a.v. de datum der huwelijksvoltrekking opmerken, dat het huns inziens aanbeveling verdient deze, ten einde de verkiezingsactie voor de provinciale staten niet te doorkruisen, te stellen hetzij enige weken vóór die verkiezingen, hetzij kort daarna.

Plaats van het huwelijk

De vele leden, wier mening over de gevraagde toestemming hierboven in de tweede plaats is weergegeven, betreurden het, dat over de plaats van het huwelijk niet tevoren overleg met de Staten-Generaal heeft plaatsgevonden.

De groep van enige leden, wier opvatting over de gevraagde toestemming hierboven het laatst is uiteengezet, achtte het besluit om het huwelijk in Amsterdam te doen plaatsvinden hoogst ongelukkig. Naast het reeds eerder gememoreerde feit, dat meer dan 90 pct. van de joodse burgers van Amsterdam door de Duitse bezetter is weggevoerd en vermoord, staat — deze leden constateerden dit zonder iets af te doen aan het verzet van de overige Nederlandse bevolking — de omstandigheid, dat het de bevolking van Amsterdam is geweest die tijdens de bezettingsjaren enkele malen op massale wijze uitdrukking heeft gegeven aan haar afkeer van de bezettingsmaatregelen. Amsterdam is hierdoor min of meer van symbolische betekenis voor het Nederlandse verzet geworden, hetgeen werd bevestigd door de lijfspreuk, welke door Koningin Wilhelmina aan deze stad is verleend: „Heldhaftig, vastberaden, barmhartig”.

Waarom, zo vroegen deze leden, is niet de plaats van vestiging van het bruidspaar, waaraan niet deze symbolische betekenis is verbonden, gekozen als plaats voor de huwelijksvoltrekking?

De naturalisatie

De leden, die zich met het wetsontwerp tot het verlenen van toestemming tot het te sluiten huwelijk konden verenigen, achtten het voorstel tot het verlenen van het Nederlandschap aan de aanstaande echtgenoot van Prinses Beatrix een vanzelfsprekende maatregel, waarmede zij uiteraard konden instemmen.

Gezien dit verband tussen het wetsontwerp tot naturalisatie van de heer Von Amsberg en dat tot het geven van toestemming tot het te sluiten huwelijk hadden daarentegen de leden, wier bezwaren tegen die toestemming aan het slot van het eerste gedeelte van dit verslag zijn weergegeven, ook tegen de voorgestelde naturalisatie ernstige bezwaren.

Voorts konden deze leden niet de noodzakelijkheid inzien van het voorstel om, in afwijking van artikel 7 van de wet van 12 december 1892, *Stb.* 268, op het Nederlandschap en het ingezetenschap te bepalen, dat tijdens het huwelijk de heer Von Amsberg het Nederlandschap niet zal kunnen verliezen. Zij waren van oordeel, dat ook de heer Von Amsberg na zijn naturalisatie rekening dient te houden met het feit, dat hij zijn Nederlandschap weer zal verliezen door handelingen als genoemd in dit artikel 7.

Blijkens de toelichting acht de Regering het niet nodig in dit wetsontwerp een bepaling omtrent het ingezetenschap van de heer Von Amsberg op te nemen, aangezien artikel B 1, lid 2, van de Kieswet onder ingezetenschap verstaat werkelijke woonplaats. Van verschillende zijden werd gevraagd, of het toch niet beter ware in het wetsontwerp te bepalen, dat de heer Von Amsberg ingezetene van het Rijk wordt en zal blijven. De Wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap geeft immers een andere definitie van het begrip ingezetene dan de Kieswet. De Kieswet regelt het ingezetenschap

uitsluitend voor wat betreft die wet zelf. Het is, zo merkten verscheidene leden hierbij op, gewoonte, en huns inziens een goede gewoonte, dat de leden van het Koninklijk Huis niet aan stemmingen deelnemen. Is het ingezetenschap van de heer Von Amsberg naar de mening van de Regering verder van geen enkel belang?

Naam en titel

De leden, die tegen het naturalisatieontwerp ernstige bezwaren hadden, konden niet nalaten op te merken, dat het hen in hoge mate had bevreemd, dat bij het in het Nederlands overzetten van de voornamen van de aanstaande echtgenoot de Duitse toevoeging „von” vóór de achternaam is gehandhaafd. Is dit op verzoek van de heer Von Amsberg gebeurd? Zij herinnerden eraan, dat destijds bij de naturalisatie van Prins Bernhard het „von” in diens naam is veranderd in „van”.

Een lid, dat het toejuichte, dat de voornamen van de heer Von Amsberg zullen worden vernederlandsd en opmerkte, dat de vorm „Claus” van de eerste voornaam een oude Nederlandse vorm is, betreunde het, dat de aanduiding „von” niet door het Nederlandse „van” zal worden vervangen. Het feit, dat dit „von” een Duits adelspredikaat is, doet zijns inziens hier weinig ter zake. Wie Prins der Nederlanden alsmede Lid en Prins van het Koninklijk Huis wordt heeft aan zulk een Duits predikaat geen behoefte. Volledige vernederlandsing ook op dit punt zou dit lid welkom zijn. Enkele andere leden sloten zich hierbij aan.

Andere leden hadden er geen behoefte aan, op wijziging op dit punt aan te dringen.

Verscheidene leden was het opgevallen, dat het woordje „von” in de stukken soms met een hoofdletter, soms met een kleine letter wordt geschreven. Is hier de Nederlandse gewoonte gevolgd, dat woorden als „van” en „de”, waarmee een achternaam begint, met een hoofdletter worden geschreven wanneer geen voornamen of voorletters genoemd worden en met een kleine letter wanneer dit wèl het geval is?

Een aantal leden had er zich over verwonderd, dat in het wetsontwerp tot naturalisatie niet de oorspronkelijke tweede en verdere namen van de heer Von Amsberg zijn opgenomen, doch een Nederlandse vertaling van deze namen. Zij achtten dit onjuist. Gaarne zouden zij vernemen, waarom niet de gebruikelijke weg is gevolg, nl. de vermelding van de voornamen zoals deze in de geboorteakte voorkomen met daarna de mededeling, dat aan de te naturaliseren persoon toestemming wordt verleend om als voornamen te dragen: Claus George Willem Otto Frederik Geert.

Het voornemen aan de heer Von Amsberg de titel van Prins der Nederlanden te geven vond veel instemming.

Verscheidene leden stelden evenwel de vraag, of de Regering niet van mening is, dat t.a.v. de verlening van de titel van Prins der Nederlanden aan de heer Von Amsberg een vergelijking met het Koninklijk besluit van 6 januari 1937 niet geheel opgaat, omdat er op dat moment geen andere Prins der Nederlanden in leven was. Ligt het in het voor-

nemen van de Kroon om ook de echtgenoten van de andere Prinsessen, indien dezen met de vereiste toestemming in het huwelijk treden, de titel van Prins der Nederlanden te verlenen? Zou het geen aanbeveling verdienen de titel van Prins der Nederlanden slechts te verlenen aan de echtgenoot van de regerende Vorstin en aan die leden van het Koninklijk Huis, die niet zijn Prins of Prinses van Oranje-Nassau of Prins der Nederlanden, een andere adellijke titel te verlenen?

Valt een Koninklijk besluit te verwachten dat vergelijkbaar is met dat van 6 januari 1937, *Stb.* 2?

Wat zijn de voornemens van de Kroon t.a.v. de namen, te dragen door de kinderen van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix? Zal t.z.t. een Koninklijk besluit worden uitgevaardigd, analoog aan dat van 26 oktober 1937?

Verscheidene leden vroegen verder waarom het nodig is, in het te verwachten Koninklijk besluit afzonderlijk te bepalen, dat de heer Von Amsberg Lid en Prins van het Koninklijk Huis wordt, nadat in datzelfde besluit zal zijn bepaald, dat hij de titel van Prins der Nederlanden verkrijgt. Kan er enige twijfel aan bestaan, dat de heer Von Amsberg na zijn huwelijk Lid van het Koninklijk Huis zal zijn, gelijk de memorie van toelichting stelt? Spreken de artikelen 24 en 29 van de Grondwet geen duidelijke taal? Kan men zich een Prins der Nederlanden voorstellen, die geen lid van het Koninklijk Huis zou zijn?

Is de Regering bereid een opsomming te geven van de gevolgen, verbonden aan het zijn van Prins van het Koninklijk Huis? Is daarvoor het zijn van Prins van Oranje-Nassau of Prins der Nederlanden een onmisbare voorwaarde?

Tenslotte merkten verscheidene leden op, dat artikel 4 van de wet van 24 november 1936, *Stb.* 1, meer qualificaties bevatte dan Lid en Prins van het Koninklijk Huis. Zijn de daarop betrekking hebbende wettelijke voorschriften inmiddels vervallen?

Overigens werd de vraag gesteld, hoe men zich de volle toekomstige naam van de Prins-gemaal moet voorstellen. Zal hij Claus George enz. von Amsberg, Prins der Nederlanden genoemd moeten worden? Zou het niet beter zijn het Nederlandse gedeelte van zijn naam voorop te doen gaan om daardoor uiting te geven aan het feit, dat hij in de eerste plaats als Nederlander moet worden gezien? Hij zou dan Claus George enz., Prins der Nederlanden moeten heten. Waar laat men dan echter zijn eigen achternaam Von Amsberg? Men vergelijk de opmerking van J. L. Rijndorp in het Nederlandse Juristenblad van 9 oktober 1965, blz. 773.

Aldus vastgesteld 14 oktober 1965.

BOERTIEN

GEERTSEMA

VAN SON

OELE

WTTEWAALL VAN STOETWEGEN.